

cilio Reimensi. Anno sequenti pacem conciliavit inter canonicos ac monachos Virtudenses, ex Rapinate pagina 260, et adfuit concilio Bellovac., in quo actum de canonizatione sancti Arnulfi Suessionensis episcopi: prædicatur autem in Actis concilii hujus a Lisiardo Suessionensi ut *columna doctorum*; imo laudatur a sancto Bernardo ut *episcopus sanctus et doctus*. Dicitur quoque in Chronico Maurigniacensi *Cononis Prænestini episcopi et apostolicæ sedis legati auxiliator magnus, qui sublimes scholas rezerat, et tunc zelum Dei habens super omnes episcopos totius Gallie, divinarum Scripturarum scientia fulgebat*. Verum post multa ecclesiæ concessa altaria excessit e vivis anno 1121, id est 1122, vel xv Kalend. Februar. ex schedis Ecclesiæ Catalaunensis et Necro-

logio monasterii Molisimensis, vel viii Kalend. Februar. ex Necrologio Sancti Victoris Parisiensis, sepultusque est apud Claram vallem in sacello quod suis ipse expensis extruxerat. Vulgaris opinio est, eum in extremis monasticum habitum suscepisse; quod Manricus incertum putat. De iis quæ scripsit Rupertus Tuitiensis tam in eum quam in Anselmum Laudunensem, lege Mabillonem, *Annal. Bened.* tom. V, pag. 623. Tractatus quem scripsit ipse de communione sub unica aut sub utraque specie insigne fragmentum habes in actis SS. *Bened.* tom. III, præfat. pag. 53. Tractatum autem brevem De origine animæ apud Marten., *Anecdol.* tom. V, pag. 879.

DE SACRAMENTO ALTARIS.

(FRAGMENTUM.)

(Edidit dom. MABILLON. In Actis SS. ord. S. Bened., tom. III, præf., p. LIII, ex codice Cheminionensi.)

De perceptione Eucharistiæ diversi quidem usus sunt secundum aliquas causas, sed res eadem. Quod enim panis intinctus prohibitus est accipi, ex frivola causa fuit, scilicet pro buccella intincta quam Dominus Judæ ad distinctionem porrexit; tamen cum fide bonum est. Item quod utraque species per se accipitur, eo fit ut memoria corporis quod in cruce visibiliter pependit, et memoria sanguinis, qui cum aqua de latere fluxit, arctius teneatur et quasi præsentetur. Tamen sciendum quod qui alteram speciem accipit, totum Christum accipit. Non enim accipitur Christus membratim vel paulatim, sed totus vel in utraque specie, vel in altera. Unde et infantulis mox baptizatis solus calix datur, quia panem uti non possunt, et in calice totum Christum accipiunt. Dandus autem est calix eis, quia, sicut non potest ad vitam quis ingredi sine baptismo, ita nec sine hoc vitali viatico.

(1) Hæc fusius retuli, tum quod ea non cuivis obvia esse possint, tum quod inde manifestum sit communionem sub utraque specie duravisse ad sæculum usque duodecimum. Siquidem Guillelmus de

B *Et post quosdam versus: Quod ergo dicitur utramque speciem oportere accipi, hæresis plane est. Quamvis enim utraque sacramenta ibi sint secundum fractionem, et odorem, et calorem, et saporem, tamen in utraque specie totus est Christus, qui post resurrectionem quidem ex toto est invisibilis, impassibilis, indivisibilis: ita ut nec sanguis sine carne, nec caro sine sanguine, nec utrumque sine anima humana, nec tota humana natura sine Verbo Dei sibi personaliter cognito. Et ideo licet in alterutra specie totus sumatur; tamen pro causa prædicta sacramentum utriusque speciei ab Ecclesia immutabiliter retinetur. Sunt enim in Ecclesia sacramenta quæ mutari licet: ut de aqua baptismi, de his speciebus, de oleo consecrationis (1).*

C Campellis obiit anno centesimo vicesimo primo supra millesimum; quo etiam tempore panis intinctus vulgo communicantibus porrigebatur. MABILL.

CHARTA GUILLELMI DE CAMPELLIS.

(Anno 1120.)

[*Annales du diocèse de Châlons, par le P. RAPINE, pag. 260.*]

In nomine sanctæ et individue Trinitatis, GUILLELMUS, Catalaunensis episcopus.

Pacis et concordie quanta sit virtus, ex eo patenter agnoscimus, quod pacis turbatores et semi-

natores discordiæ, Scripturæ sacræ auctoritate, non solum Deo odibiles, verum animæ ejus detestabiles prædicantur. Hujus nos tantæ virtutis bonum eo charitatis zelo quo omni homini appetendum persuademus. Inter fratres quoque nostros canonicos scilicet Ecclesiæ sancti Martini, et monachos Ecclesiæ sancti Salvatoris qui in municipio quod virtutem dicitur, Deo regulariter serviunt, inviolabile et firmum deinceps manere desiderantes, discordiæ fomitem quæ hactenus in eis jugiter accendebatur, juxta et utrique parti placita communi determinatione sopire curavimus. Cum enim canonici Sancti Martini parochialis ecclesiæ suæ a monachis sancti Salvatoris, eo quod Ecclesia illa monachorum infra parochiam ipsorum fundata consistit; ex omnibus laboribus decimas exigent, omnes quæ parochianos suos, a monachorum sepultura conarentur avertere, et de his adversus ecclesiam suam fratrum odium ipsosque parochianos suos exasperarent, fratribus hinc et inde communiter assentientibus, de decimis inter ipsos sic definitivimus. Ut ex omnibus vineis quas monachi infra parochiam illam haberent, seu habituri sunt, ecclesiæ sancti Martini singulis annis unum tantum modium vini persolvant, et de omni annonæ cujuscumque generis quam infra fines parochiæ monachi propriis laboribus sive mediationibus collegerunt, secundum justam consuetudinem canonicis decimam reddant. De nutrimento autem quorumlibet animalium, sive hortorum cultura, in tota canonicorum parochia, monachis nullam eis omnino decimam persolvent, sed, si quid intra parochiam de animalibus monachorum ad mediationem habuerit, de media parte sua canonicis decimam reddit, pars autem altera monachis, sive decimatione libera permanebit. Et licet noverimus omnes ecclesiæ Sancti Martini parochianos in tota eorum vita canonicis ex jure parochiali esse subjectos, pro conservando tamen inter monachos et canonicos fraternæ pacis viuculo, communi eorum voluntate de militibus et uxoribus eorum id observandum statuimus: Ut cum ad extrema pervenerint, liceat eis, ubi elegerint apud canonicos seu monachos sepulturæ locum accipere, hac videlicet ratione, ut prius convenientem ecclesiæ parochiali eleemosynam relinquunt, et ante horam sepeliendi, ad ecclesiam beati Martini de-

bito honore corpora deportentur. Si vero improvise et indeterminato sepulturæ loco ex militibus et conjugibus eorum quilibet obierit, ad voluntatem propriam alterius apud monachos sive canonicos sepeliatur, similiter et de filiabus, pariter eorum arbitrio in qualibet duarum ecclesiarum sepultura providebitur: ubi autem ad libertatis annos pervenerint, si in militia filius sine officio permanserit, ipsum et quamcumque uxorem habuerit, sub lege manere decernimus, si militiam recusaverit, cum uxore quamcumque illa fuerit, plebeia lege teneri; filia quoque militis, si militem maritum habuerit, lege militum prænotata tenebitur. Si de plebe acceperit, ei quam plebi annotavimus manebit obnoxia. Quæ vero militem habuerit, si defuncto viro quilibet de plebe conjugio copulabitur, et ipsa mariti legem subire cogetur. Si quis autem ex altera parochia veniens, non habens uxorem, neque propriam in virtuenti parochia mansionem, in monachorum domo servierit, eorum pane vescens, si obierit absque contradictione a monachia sepelietur. Quicumque autem de tota eorum parochia ad communem monachorum vitam de sæculo transire, seu religionis habitum assumere voluerit, a nullo ejus votum impediri omnino præcipimus. Quod si aliquis capitalis parochiali ecclesiæ debitor fuerit, unde, cum adhuc esset incolumis in causam aliquando vocatus exstitit, hæredes ejus, vel etiam monachi, pro eo canonicis respondebunt. His ita digestis, et ad congruam utriusque parti concordiam et venerabilium personarum Catalaunensis Ecclesiæ præsentia et testimonio confirmatis, universa in ea forma, quæ prænotata sunt, omni tempore inconcussa et illibata permanere officii pontificalis auctoritate decernimus. Quisquis autem aliqua horum permutatione pacem turbare tentaverit, Spiritus sancti judicio et virtute, donec satisfecerit, præsentis excommunicatione puniatur, et æterna sanctorum societate alienus existat. Amen, amen.

Actum et confirmatum Catalauni in præsentia domini Guillelmi episcopi, et capituli beati Stephani, anno Incarnationis Verbi millesimo centesimo vicesimo, indictione tertia, regnante in Gallia rege Ludovico, etc.

Rainaldus cancellarius scripsit et subscripsit.